№ 153

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA

Sobota dnia 12 Czerwca 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy któréj wychodzi, kosztuje na miesiąc zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor Główny przy ul. Trębackiéj Nr. 629.

N. Cesarz Jmć przybył dnia wczorajszego o godzinie 11 z rana, w pożądaném zdrowiu, z Moskwy do Petersburga.

Ministrowi Sekretarzowi Stanu Królestwa Polskiego, Radcy Tajnemu Turkułłowi, najmiłościwiéj rozkazano zasiadać w Rządzącym Senacie, w takim charakterze, jak wszyscy inni Ministrowie i Główni Zwierzchnicy wydziałów od Ministerstw niezależnych, i z temiż co oni obowiązkami i prawami.

Konstanty Xiążę Giedroyć, Szambelan dworu, Naczelnik Wydziału w Kancellaryi królewskiéj Sekretaryatu Stanu Królestwa, mianowany został Radcą Stanu Nadzwyczajnym.

Jutro odbędzie się w zwykłém miejscu posiedzenie towarzystwa podupadłych artystów muzyki.

W mieście dziedziczném Zduńskiéj-Woli, w Gubernii Kaliskiéj, Obwodzie Sieradzkim położonem, odbywający się dotąd corocznie w d. 23 Lutego jarmark, przeniesionym zostaje na dzień pierwszego czwartku po środopoście, w którym odtąd corocznie odbywać się będzie.

Księgarnia B. Szczepańskiéj przy ulicy Stojańskiéj Nr. 12, nabywszy pozostały towar z b. składu muzycznego J. Magnus, zacznie takowy wyprzedawać od przyszłego poniedziałku, po cenie znacznie zniżonéj.

Londyn 2 Czerwca. — Dzienniki torysowskie nie małą wagę przywiązują do tego, że na zgromadzeniu w Stroud, które w parlamencie reprezentuje Lord J. Russell, pod prezesowstwem pana Towesend wiga, tamtejsi właściciele ziemscy, dzierżawcy, fabrykanci i kupcy podpisali podanie do parlamentu przeciw zmianie prawa zbożowego. Skłoniły ich do tego kroku następujące powody: 1) że każdego ludnego kraju polityka najwięcéj zależy na tém, aby pokrzepiać ile możności rolnictwo, a pod względem utrzymania mieszkańców, na krajowe nie zaś zagraniczne spuszczać się płody, gdyż nic nienagrodzi téj zależności od obcych; 2) że wolny handel zbożowy mnóstwo ziemi w Anglii na uprawę użytéj odłogiem zostawi, gdy się wszyscy, na przychodzące z zagranicy zboże, spuszczać będą i zaniechają tém samém wszelkich ulepszeń rolniczych, które od lat wielu zatrudniały myrjady mieszkańców Anglii i podniosły ją do teraźniejszéj wielkości; 3) że to pociągnie za sobą upadek tych, którzy licząc na utrzymanie praw obecnych, kapitał swój w ziemię włożyli; 4) że cena zboża wówczas ulegnie zapewne większéj jeszcze niepewności; 5) że polityka, nieprzyjaźń lub potrzeba, mogą z czasem skłonić obce mocarstwa do zakazania wywozu zboża; 6) że pracujący po fabrykach żadnéj ztąd nie odniosą korzyści, albowiem właściciele fabryk zniżeniem tylko nagrody za pracę, konkurrentów zagranicznych pokonać spodziewają się; 7) że ziemia angielska długo jeszcze będzie w stanie wyżywić ludność swoję i teraz właśnie dołożone zostały wszelkie starania ku lepszemu jéj użyźnieniu; nakoniec 8) że odmiana, doświadczeniem za mądre i sprawiedliwe uznanego, prawa zbożowego, rozdwojenie, anarchią, nieład, potrzebę i zepsucie za sobą pociągnąć może.

Jeden tygodnik tutejszy p. t. »Angielska Królowa« pisze: »Sir Karol Napier otrzymał od admiralicyi rozkaz udać się na statku *Pelikan* do Lizbony i objąć w miejscu bawiącego obecnie w Plymouth Komodora Coffin, zwierzchnie dowództwo na Tagu. W skutku tego Komodor Napier napisał do tejże gazety co następuje: »Wydawca »Królowéj Angielskiéj« raczył mię mianować dowódcą siły morskiéj pod Lizboną, proszę go, aby wieść tę odwołał i doniósł, że złożyłem dowództwo na morzu śródziemném i staram się teraz o dowództwo w Marylebone.« Jak wiadomo, Komodor Napier stara się zostać deputowanym tego miasta.

Podług raportów urzędowych, w roku 1840 przyszło do portów w Liwerpoolu i Gloucester z Prus 5039 łasztów budulcu, oraz wywieziono z tych portów 946.000 beczek soli do Prus.

Według wiadomości z Jamaiki, panuje tam wielka posucha; z robotników murzynów są tam kontenci.

Piszą z Demaraka, że pan Schomburgk przedsięwziął ztamtąd wyprawę wewnątrz kraju. — Z Kanady pod dniem 5 z. m. donoszą, iż parlament do 14 Czerwca odroczonym został.

Morning Chronicle pisze: »Jeden dom w Bristol przyjął obowiązek wysyłania poczty do Brazylii. Zamiarem jego jest, aby parostatki krążyły między Brazylią i Lizboną tam i napowrót, paki zaś i podróżni udawać się mają do tych portów.

Onegdaj odbyło się tu posiedzenie towarzystwa angielskich i zagranicznych umiarkowanych pod prezydencyą hr. Stanhope. — Jeden mówca zalecał Anglii przykład Irlandyi, w któréj przeszło 5 milionów mieszkańców przystąpiło do towarzystwa. — Moralny i towarzyski stan Irlandyi nadzwyczajnie się polepszył, a pijak należy tam teraz do wielkich osobliwości.

Paryż 2 Czerwca. — Izba parów głosowała wczoraj nad kilku projektami do prawa, mianowicie zaś nad prawem o zagranicznych wychodźcach, które do roku 1842 przedłużyła. — Dziś przystąpiła do rozpoznania projektu o nadzwyczajnym kredycie na rok 1841. Hrabia Alton Shee mocno dotknął gabinet z d. 1 marca, i wkładał nań odpowiedzialność za wszelkie popełnione błędy: mówił że gabinet ten odosobnił Francyą i wywołał wystąpienie jéj z kongressu europejskich mocarstw, odrzucając warunki, równie dla Francyi jak i Mehmeda korzystne, zwlekając i odmawiając przystąpienia do traktatu z dnia 15 lipca; gabinet ten wmówił we Francyą że jest obrażona a nie pomyślił o zadosyć uczynieniu. Największy naprzeciw niemu zarzut stanowi wniosek o obwarowaniu. — Książę Harcourt, obstając za przeszłym gabinetem, dziwił się niejako że go ganiono, po przyznaniu już pewnéj części jego czynności i gdy mu za pomocą tajemnych funduszy przyznano votum zaufania; Baron Pelet roztrząsał ówczesną potrzebę pomnożenia zapasów wojennych. Baron Dupin mniemał, że stan armii w r. 1840 nie był tak mały jak mniemano i przewyższał nad przepis liczbę ludzi, gdy liczba koni o 20 część mniejszą była. Dodał, że uzbrojenia we Francyi nie poruszyły wcale obcych mocarstw, które nie powiększyły wcale sił swoich; Francya zaś sama tylko znacznémi wydatkami i uzbrojeniami mocno się osłabiła.

Wiadomości z Algieru donoszą, że jenerał Guesvillies, dowodzący oddziałem wojska w Konstantynie, zdobył miasto Zamura o 12 mil na północno zachodniéj stronie Setifu leżące.

Jenerał Hamilton poseł rzeczypospolitéj Texas, przybył tu z Londynu. Doniesiono, że Szymon Deutz, zdrajca księżnéj Berry śmierć sobie zadał. Dziś zbijają tę pogłoskę.

Posiedzenia z r. 1841 de facto zamknięte zostały; deputowani opuścili Paryż, zmuszając, jak zwykle, izbę parów do przyjęcia praw skarbowych, tak jak je izba deputowanych przyjęła. Lecz w r. b. parowie nie tylko pod względem budżetu mają związane ręce, bo i inne prawa oczekują na bezwarunkową sankcyą; a mianowicie prawo o nadzwyczajnym kredycie na rok 1841, o nadzwyczajnych pracach publicznych, o zaciągu do wojska, o armii rezerwowéj i t. p. Oba ostatnie prawa znalazłyby żwawy opór, lecz parowie nic zmienić nie mogą, gdyż depu-

towani rozwiązali się de facto, a gabinet przedstawia potrzebę i ważność głosowania. Łatwo więc pojąć że w takim sposobie postępowania, prawa ulegają rozpoznaniu jednéj tylko z władz prawodawczych. To równie szkodzi udoskonaleniu praw, jak i niezawisłości parów, którym przez to ujmuje się, nadanéj im przez konstytucyą, władzy. Od lat 12 rzeczy mają się podobnie: budżet roztrząsanym bywa dopiéro na końcu posiedzeń a skoro to załatwioném jest, deputowani jak najspieszniéj wyjeżdżają, zostawując izbie parów ostateczność lub odrzucenia budżetu, gdy go w tém lub owém zmienić chcą, lub przyjęcia go ostatecznie bez rozpraw. Wiadomo, że izba parów czyni to ostatnie, mocno się uskarżając na zwyczaj pozbawiający ją użycia najznakomitszych prerogatyw swoich.

Haga 3 Czerwca. — W końcu b. m. oczekują tu Jego Cesarzewiczowskiéj Mości W. Księcia Konstantyna Rossyjskiego, który z oddziałem floty zamierza odbyć podróż morską. Książe Henryk Niderlandzki udając się dnia 6 b. m. w podróż morską, zwiedzi wybrzeża Portugalii i Hiszpanii, oraz wyspę Madeirę.

Bruksella 2 czerwca. — Księżna Kent udała się dziś koleją zelażną do Leodyum, skąd pojedzie do Niemiec, mianowicie do Gotha i Wiesbaden.

Dzienniki nasze wyłącznie zajęte są nastąpić mającémi wyborami. — Każdy ile możności wychwala swoich kandydatów, ganiąc wybór innych stronnictw. Obserwator, organ dawniejszych ministrów, najmocniéj nastaje na obecnych a mianowicie zarzuca pani Nothomb, niewdzięczność za wybór jego, szczególnie przez panów Lebean i Rogier, popiérany.

Wiedeń d. 1 czerwca. — Wczoraj wieczór Książe kanclerz państwa, jako w uroczystość imienin Cesarza w Villi swojéj w Renawy urządził małą ucztę, którą zaszczycić raczył Najjaśniejszy Pan, i wszyscy obecni arcy-Książęta i ich rodziny. Oprócz tego zaproszony został wybór tutejszéj szlachty. Dziś jest u Księcia kanclerza stosowny do uroczystości objad, na którym znajdować się będą wszyscy posłowie i wielu znakomitych cudzoziemców.

W salonach politycznych panuje doskonała spokojność. Ostatnia poczta z Turcyi wczoraj przybyła. Od czasu smierci Sułtana Mahmuda nigdy ona w polityczne wiadomości uboższą nie była. Powstanie w Bulgaryi istotnie uśmierzone, idzie tylko o to aby porta chwyciła się skutecznych środków, celem powściągnienia okropnéj samowolności baszów w prowincyach przez chrześcian zamieszkałych.

Neapol 20 maja. — Słychać, że dom Rotszyldów podjął się pożyczki 2 milijonów dukatów dla rządu neapolitańskiego, na uregulowanie sycylijskich interesów.

Między Neapolem a Marsyliją, krąży teraz 17 parostatków, z 4 neapolitańskie, 2 toskanskie, 6 francuzkich a 5 sardyńskich.

Madryt 26 maja. — Najważniejszém teraz kortezów zadaniem, jest wybór opiekuna dla Królowéj Izabelli i jéj siostry. Deputowany Osca, należący do najzawziętszych nieprzyjaciół Królowéj Krystyny, pragnął wczoraj aby wyznaczona na ten cel kommissya prace swoje przyspieszyła. Członek téj kommissyi odpowiedział, iż prace jéj przerwane były aż do chwili obioru nowego rejenta, lecz je znowu rozpoczęto i żądano niektórych dowodów od gabinetu, których dotąd nie otrzymano. Królowa Krystyna zrzekając się rejencyi, wyraźnie oświadczyła, że nie zrzeka się opieki nad córkami swojemi i w rzeczy saméj aż dotąd, z oddalenia, nadsyłała ona częstokrotne przepisy, dotyczące osobistych stosunków Królowéj Izabelli i jéj siostry, najbliżéj otaczających je osób, oraz urządzenia pałacu. Te przepisy podpisane są przez jéj sekretarza gabinetowego, pana Castillo y Ayeusa; jednocześnie zaś kommissya, z tymczasowéj złożona rejencyi, czuwająca nad intendenturą dworu królewskiego, na któréj czele stoi Senator don Martin de los Heros, nieraz wywiera na interesa pałacowe wpływ przeciwny polece-

niom Królowéj Krystyny. Kommissya ta przejrzała inwentarze własności koronnéj, w skutek czego przedstawiony zapewne będzie kortezom, skąd pokaże się czyli opieka Królowéj Krystyny, była korzystną i zbawienną?

Gdy niektórzy mniemają, że wszystkie zapisane przedmioty i kosztowności znalezione zostały, łatwo pojąć, iż nie brak na pogłoskach przeciwnych. Zamiar odjęcia opieki Królowéj Krystynie zdawał się być dawniéj postanowiony, lecz gdy posiada ją Królowa w moc testamentu Ferdynanda VII i w moc art. 60 konstytucyi, zapewne starać się będą dowieść, że własność jéj królewskich dzieci przez czas opieki naruszoną została, lub w razie domniemanego zamęzcia oddalonéj rejentki wynajdą powód odjęcia jéj opieki. Tak więc jak się zdaje, z przyczyny téj kwestyi, przyjdzie w kortezach do rozpraw i postanowień, których ogłoszeniu Królowa Krystyna dla własnego interesu, dobrowolnem złożeniem opieki, przeszkodzić starać się będzie. Infantowi Don Franciskowi de Paula, który również rościł pretensye do opieki, udzieloną została odmówna odpowiedź, na starodawnych prawach monarchii wsparta. Pana Arguelles mianują jako przyszłego opiekuna.

Lizbona 24 maja. —Biega pogłoska, że stosunki Portugalii z Hiszpanią znowu przerwane zostały. Spodziewane wysłanie papiezkiego nuncyusza do Lizbony, miało pociągnąć za sobą oznajmienie Posła hiszpańskiego w Lizbonie, że rzecz ta sprowadzi nieochybną wojnę między Portugalią i Hiszpanią. Wykonanie konwencyi o Duero, mianowanie Barona Renduff Posłem portugalskim w Madrycie, wszystko to podwoiło oziębłość obu rządów.

ROZMAITOŚCI

W Aragonii, w mieście Hueska, pokazują jeszcze po-dziś dzień katedrę, na któréj niegdyś pontcki Piłat prawo wykładał.

Słychać w Kijowie o mającém tam wychodzić piśmie: *Słowiańsko-ruskie starożytności.* Gołębiowskiego dzieło: *Ubiory polskie*, przełożone jest na język niemiecki.

Przepych w Anglii wzmaga się nadzwyczajnie. Złotem haftowane noszą teraz chustki do nosa. Nieraz zdarza się widzieć takąz chustkę, która 100 funt szterl. kosztuje.

OBWIESZCZENIA.

Na żądanie W. Urszuli z Rotherów po niegdy Stanisławie Czemskim, pozostałéj wdowy, i pełnoletnich sukcessorów tegoż Czemskiego, sprzedane będą w drodze działów sposobem dobrowolnéj przed podpisanym, w jednym terminie ostateeznie na dniu $^{10}/_{22}$ Czerwca r. b. o godzinie 4 po południu, w Kancellaryi Hypotecznéj w pałacu Krasińskich odbyć się mającéj licytacyi:

Nieruchomości Nr. 2813 i 2814 pałac i officyny wraz z łazienkami i placami obejmujące przy ulicy Dobréj w Warszawie położone.

Licytacya rozpocznie się od summy do złp. 200,000 w monecie srebrnéj, zniżonéj. Vadium zaś jest na zł. 20,000 oznaczone. Inne warunki i opis nieruchomości, odczytane być mogą w Kancellaryi podpisanego, codziennie wyjąwszy święta, w godzinach między 10 z rana a 2 po południu.

W Warszawie d. 31 Maja (12 Czerwca) 1841 r.

Pisarz Aktowy Królestwa,
Ostrowski.

Złotych 100 nagrody.

W dniu 5 b. m. między godziną 10 a 11 wieczorem, na szose między Serockiem a Pułtuskiem zaginęło zawinięcie z sukniami do garderoby męzkiéj należącémi, w którem znajdowały się papiery czyli akta sądowe urzędowe. Łaskawy znalazca za oddaniem samych tylko papierów do najbliższéj władzy, jeźli tego żądać będzie, powyższą nagrodę otrzyma.

Wielki teatr. Dziś wznowiona drama w 5 aktach, z niemieckiego (Ifflanda) tłumaczona: *Gracz* czyli *dziecię stawione na kartę.*